

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

4 päivänä helmikuuta 2010*

Asiassa C-14/09,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgericht Berlin (Saksa) on esittänyt 10.12.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.1.2009, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Hava Genc

vastaan

Land Berlin,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: P. Mengozzi,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja N. Graf Vitzthum,

- Tanskan hallitus, asiamiehinään J. Liisberg ja R. Holdgaard,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuzsitz ja G. Rozet,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee ETY:n ja Turkin välisen assosiaation kehittämisestä 19.9.1980 tehdyn assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/80 (jäljempänä päätös N:o 1/80) 6 artiklan 1 kohdan tulkintaa. Assosiaationeuvosto perustettiin Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella, jonka allekirjoittivat Ankarassa 12.9.1963 yhtäältä Turkin tasavalta ja toisaalta ETY:n jäsenvaltiot ja yhteisö ja joka tehtiin, hyväksyttiin ja vahvistettiin yhteisön puolesta 23.12.1963 tehdyllä neuvoston päätöksellä 64/732/ETY (EYVL 1964, 217, s. 3685; jäljempänä ETY:n ja Turkin välinen assosiaatiosopimus).
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Turkin kansalainen Hava Genc ja Land Berlin ja joka koskee sitä, että Saksassa on kieltäydytty jatkamasta oleskeluluvan voimassaoloa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. Jollei hänen perheenjäsentensä vapaata oikeutta työskentelyyn koskevista 7 artiklan määräyksistä muuta johdu, turkkilaisella työntekijällä, joka kuuluu laillisille työmarkkinoille tietyssä jäsenvaltiossa, on oikeus

- työskenneltyään säännönmukaisesti yhden vuoden saada työlupansa uudistetuksi tässä jäsenvaltiossa samaa työnantajaa varten, jos hänellä on työpaikka

- työskenneltyään säännönmukaisesti kolme vuotta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa valitsemaltaan saman ammattialan työnantajalta työtarjous, joka on tehty tavanomaisin ehdoin ja joka on rekisteröity tämän valtion työvoimaviranomaisissa, jollei yhteisön jäsenvaltioiden työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu

- työskenneltyään säännönmukaisesti neljä vuotta tehdä tässä jäsenvaltiossa vapaasti minkälaista tahansa valitsemaansa palkattua työtä.”

4 Kyseisen päätöksen 7 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jäsenvaltion laillisille työmarkkinoille kuuluvan turkkilaisen työntekijän perheenjäsenillä, joille on annettu lupa muuttaa tämän työntekijän luokse, on oikeus

- asuttuaan tässä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vähintään kolme vuotta vastaanottaa mikä tahansa työtarjous, jollei yhteisön jäsenvaltioiden työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu

- asuttuaan tässä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vähintään viisi vuotta tehdä vapaasti minkälaista tahansa valitsemaansa palkattua työtä.

Turkkilaisten työntekijöiden lapset, jotka ovat saaneet ammattikoulutusta vastaanotavassa valtiossa, voivat tässä jäsenvaltiossa asumisensa kestosta riippumatta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa minkä tahansa työtarjouksen sillä edellytyksellä, että toinen vanhemmista on työskennellyt laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa vähintään kolme vuotta.”

- 5 Päätöksen N:o 1/80 14 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämän jakson määräyksiä on sovellettava, jollei yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden vuoksi perustelluista rajoituksista muuta johdu.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 6 Genc, joka on syntynyt vuonna 1966, matkusti 7.7.2000 perheenyhdistämistä varten myönnetyn viisumin turvin Saksaan siellä asuneen turkkilaisen aviomiehensä luokse.
- 7 Hän sai seuraavina vuosina oleskeluluvan ja toistaiseksi voimassa olevan työluvan. Hänen aviomiehensä työskenteli aluksi palkkatyöntekijänä ja ryhtyi 5.5.2003 itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi.

- 8 Aviopari, jolla oli yhteinen osoite 12.1.2004 saakka, erosi tarkemmin tuntemattomana ajankohtana. Genc sai viimeksi 1.8.2005 oleskeluluvan kahdeksi vuodeksi ulkomaalaisten oleskelusta 30.7.2004 annetun lain (Aufenthaltsgesetz) (BGBl. 2004 I, s. 1950) 30 §:n (muutto aviopuolison luokse) perusteella.
- 9 Genc on 18.6.2004 lukien työskennellyt siistijänä L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH -nimisen yhtiön palveluksessa. Kirjallisesti 9.11.2007 laaditun työsopimuksen mukaan viikoittainen työaika on 5,5 tuntia ja tuntipalkka 7,87 euroa. Kyseisen sopimuksen mukainen lomaoikeus on 28 päivää, ja palkanmaksu jatkuu sairaustauksessa. Lisäksi sovittiin, että työsuhteeseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa työehtosopimusta. Genc saa tämän työsuhteen perusteella kuukausittain palkkaa keskimäärin noin 175 euroa.
- 10 Genc haki 7.8.2007 oleskelulupansa voimassaolon jatkamista. Hän sai työtulojensa lisäksi edelleen Saksan sosiaaliturvalain II osan (Sozialgesetzbuch II) mukaisia sosiaalietuuksia. Nämä etuudet lakkautettiin toukokuussa 2008 Gencin oman ilmoituksen perusteella.
- 11 Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten Berlin kieltäytyi 4.2.2008 tekemällään päätöksellä jatkamasta oleskeluluvan voimassaoloa ja uhkasi Genciä karkottamisella. Tämän hallintoviranomaisen mukaan Genc ei voinut vedota mihinkään päätöksen N:o 1/80 mukaiseen oikeuteen, koska hän ei täyttänyt tämän päätöksen 6 artiklassa määrättyjä edellytyksiä. Koska Gencin työtunnit L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH:n palveluksessa olivat erityisen vähäiset, hänen työskentelyään ei voitu pitää säännönmukaisena työskentelynä. Kyseisen viranomaisen mukaan hän ei myöskään ollut saavuttanut päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaista oikeusasemaa, koska hänen aviomiehensä ei itsenäisenä ammatinharjoittajana enää toukokuusta 2003 lukien kuulunut työntekijänä laillisille työmarkkinoille. Muita sellaisia suojattavia etuja, joiden

vuoksi pääasian kantajan olisi saatava pysyä Saksan liittotasavallan alueella, ei kyseisen viranomaisen mukaan ollut.

- 12 Genc nosti 22.2.2008 mainittua päätöstä vastaan kanteen Verwaltungsgericht Berlinissä. Hän jätti myös väliaikaisen oikeussuojan myöntämistä koskevan hake-
muksen, joka hyväksyttiin.
- 13 Genc teki tämän jälkeen 30.4.2008 toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen
toimistoapulaisen toimesta 2.5.2008 lukien; tämä työ käsittää 25 työtuntia viikossa, ja
siitä maksetaan 422 euron suuruinen nettokuukausipalkka.
- 14 Verwaltungsgericht Berlin on tässä tilanteessa katsonut, että siinä vireille pannun asian
ratkaisu edellyttää unionin oikeuden tulkintaa, joten se on päättänyt lykätä asian
ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko Turkin kansalainen, joka kuuluu jäsenvaltion laillisille työmarkkinoille ja
tekee vakinaisesti toiselle tämän johdon alaisena vastiketta vastaan suorituksia,
joilla on tiettyä taloudellista arvoa, – – päätöksen N:o 1/80 – – 6 artiklan
1 kohdassa tarkoitettu työntekijä myös silloin, kun työn ajallinen kesto on vain noin
14 prosenttia työehtosopimuksen mukaisen kokopäivätyön kestosta (tässä 5,5
tuntia viikoittaisesta 39 tunnin työajasta) ja kun yksinomaan tästä toiminnasta
saadut tulot kattavat vain noin 25 prosenttia jäsenvaltion kansallisen lainsäädän-
nön mukaisesti laskettavista, elannon turvaamiseksi välttämättömistä varoista
(tässä noin 175 euroa noin 715 eurosta)?

Siltä varalta, että kysymykseen 1 vastataan myöntävästi:

- 2) Voiko Turkin kansalainen vedota myös assosiaatiosopimukseen perustuvaan vapaata liikkuvuutta koskevaan oikeuteen päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna työntekijänä, kun sitä oleskelun tarkoitusta, jonka vuoksi hän saapui maahan (tässä muutto puolison luokse) ei enää ole, kun sopimusvaltiossa oleskelun jatkumiseen ei liity muita suojattavia etuja ja kun mahdollisuutta jatkaa vähäistä työskentelyä sopimusvaltiossa ei voida pitää perusteena siellä oleskelun jatkumiselle erityisesti sen vuoksi, että asianomainen ei ole osoittanut vakavia pyrkimyksiä integroitua pysyvästi sopimusvaltioon taloudellisesti ilman, että hän olisi turvautunut sosiaalietuuksiin elatuksensa turvaamiseksi?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo tällä kysymyksellä pääasiallisesti, onko Turkin kansalainen, joka kuuluu jäsenvaltion laillisille työmarkkinoille ja tekee vakinaisesti toiselle tämän johdon alaisena suorituksia vastiketta vastaan, päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu työntekijä, vaikka työskentelyyn käytettävä työaika on noin 14 prosenttia työehtosopimuksessa määrätystä kokopäivätyötä tekevän työntekijän työajasta ja vaikka työstä saatava palkka on 25 prosenttia kyseessä olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesta, henkilön elannon turvaamiseksi välttämättömästä vähimmäistulosta.

- 16 Päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan mukaan Turkin kansalaisten, jotka haluavat vedota vastaanottavassa jäsenvaltiossa kyseisen määräyksen mukaisiin oikeuksiin, on täytettävä kolme edellytystä, jotka koskevat työntekijän asemaa, kuulumista laillisille työmarkkinoille ja säännönmukaista työskentelyä.
- 17 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on päätelty ETY:n ja Turkin välisen assosiaatiosopimuksen 12 artiklan sanamuodosta ja lisäpöytäkirjan – joka allekirjoitettiin 23.11.1970 Brysselissä, joka on kyseisen sopimuksen liitteenä ja joka tehtiin, hyväksyttiin ja vahvistettiin yhteisön puolesta 19.12.1972 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2760/72 (EYVL L 293, s. 1) – 36 artiklan sanamuodosta sekä päätöksen N:o 1/80 tavoitteesta, että EY:n perustamissopimuksen 48 ja 49 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 39 ja EY 40 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 50 artiklan (josta on tullut EY 41 artikla) yhteydessä hyväksytyt periaatteet on saatettava koskemaan mahdollisuuksien mukaan Turkin kansalaisia, joilla on mainitussa päätöksessä tunnustetut oikeudet (ks. vastaavasti mm. asia C-434/93, Bozkurt, tuomio 6.6.1995, Kok., s. I-1475, 14, 19 ja 20 kohta ja asia C-275/02, Ayaz, tuomio 30.9.2004, Kok., s. I-8765, 44 kohta).
- 18 Päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa asetetun ensimmäisen edellytyksen täyttymisen tarkistamiseksi on siis viitattava unionin oikeuden mukaisen työntekijän käsitteen tulkintaan.
- 19 Kuten unionin tuomioistuin on toistuvasti katsonut, EY 39 artiklassa tarkoitettulla ”työntekijän” käsitteellä on unionin oikeudessa oma merkityksensä, eikä sitä pidä tulkita suppeasti. ”Työntekijänä” on pidettävä jokaista, joka tekee aitoa ja todellista työtä, eikä tällöin oteta huomioon sellaista työtä, joka on niin vähäistä, että sitä on pidettävä pelkästään toisarvoisena ja liitännäisenä. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan työsuhteelle on ominaista se, että henkilö tekee tietyn ajanjakson ajan toiselle tämän johdon alaisena suorituksia vastiketta vastaan (ks. mm. asia 66/85, Lawrie-Blum, tuomio 3.7.1986, Kok., s. 2121, Kok. Ep. VIII, s. 387, 16 ja 17 kohta ja asia C-228/07, Petersen, tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6989, 45 kohta).

- 20 Mainitun vastikkeen pienuudella, siihen käytettyjen varojen alkuperällä tai sillä, että kyseessä oleva henkilö pyrkii täydentämään vastiketta muilla toimeentulon takaavilla varoilla, kuten asuinvaltion julkisista varoista maksettavalla taloudellisella avustuksella, ei voi olla minkäänlaista vaikutusta unionin oikeudessa tarkoitetun työntekijän asemaan (ks. vastaavasti asia 139/85, Kempf, tuomio 3.6.1986, Kok., s. 1741, Kok. Ep. VIII, s. 655, 14 kohta; asia 344/87, Bettray, tuomio 31.5.1989, Kok., s. 1621, 15 kohta ja asia C-10/05, Mattern ja Cikotic, tuomio 30.3.2006, Kok., s. I-3145, 22 kohta).
- 21 Selvitettyään, että Genc tekee työnantajalle tämän johdon alaisena suorituksia vastiketta vastaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut palkkatyötä koskevan suhteen osatekijöiden olemassaolon eli sen, että kyse on alisteisuussuhteesta ja palkan maksamisesta vastikkeena tehdyistä suorituksista (ks. vastaavasti asia C-456/02, Trojani, tuomio 7.9.2004, Kok., s. I-7573, 22 kohta).
- 22 Kansallinen tuomioistuin kuitenkin tiedustelee, voisiko Gencillä olla tekemänsä kaltaisen vähäisen työn perusteella unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettu työntekijän asema, kun otetaan huomioon hänen tekemiensä työtuntien erityisen vähäinen määrä ja hänen saamansa vastike, joka kattaa vain osittain toimeentuloon tarvittavat varat.
- 23 Tästä on palautettava mieleen, että asiassa C-444/93, Megner ja Scheffel, 14.12.1995 annettussa tuomiossa (Kok., s. I-4741) oli kyse erityisesti kahden unionin kansalaisen – jotka työskentelivät Saksassa siivoustyöntekijöinä, joiden työaika oli kymmenen tuntia viikossa ja joiden kuukausipalkka ei ylittänyt peruskuukausipalkan seitsemäsosaa – kuulumisesta työtä tekevään väestöön miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevilla kysymyksissä 19.12.1978 annettussa neuvoston direktiivissä 79/7/ETY (EYVL 1979, L 6, s. 24) tarkoitetulla tavalla.

- 24 Kyseisessä tuomiossa hylättiin Saksan hallituksen argumentti, jonka mukaan henkilöt, jotka tekevät vähäistä työtä, eivät kuulu työtä tekevään väestöön, koska heidän tällaisesta työstä saamansa vähäinen ansio ei riitä heidän toimeentuloonsa (em. asia Megner ja Scheffel, tuomion 17 ja 18 kohta).
- 25 Unionin tuomioistuin on katsonut, että vaikka työntekijän saama ansio ei riitä hänen toimeentuloonsa, hän kuuluu silti työtä tekevään väestöön, ja että vaikka palkkatyöstä saatava tulo olisi alle toimeentulominimin tai säännöllinen viikoittainen työaika ei ylitä 10:tä tuntia viikossa, tällaista työtä tekevän henkilön voidaan siitä huolimatta katsoa olevan EY 39 artiklassa tarkoitettu työntekijä (ks. vastaavasti asia C-213/05, Geven, tuomio 18.7.2007, Kok., s. I-6347, 27 kohta ja em. asia Megner ja Scheffel, tuomion 18 kohta).
- 26 Vaikka se, että henkilö työskentelee työsuhteessa vain hyvin vähäisen tuntimäärän, voi tosiaan olla osoitus siitä, että työ on vain toisarvoista ja liitännäistä (ks. asia C-357/89, Raulin, tuomio 26.2.1992, Kok., s. I-1027, 14 kohta), ei voida pitää mahdottomana, että työstä saatavan vastikkeen pienuudesta ja työhön käytetystä tuntimäärästä riippumatta kansalliset viranomaiset pitävät tällaista työtä kyseisen työsuhteen kokonaisarviointin perusteella aitona ja todellisena, jolloin tällaista työtä tekevää voidaan pitää EY 39 artiklassa tarkoitettuna työntekijänä.
- 27 Gencin työsuhteen kokonaisarviointi tarkoittaa, että huomioon otetaan seikat, jotka koskevat työajan ja vastikkeen määrän lisäksi oikeutta 28 päivän palkalliseen lomaan, palkan säilymistä sairaustapauksessa, kulloinkin voimassa olevan työehtosopimuksen soveltamista työsopimukseen sekä sitä, että hänen sopimussuhteensa samaan yritykseen on jatkunut lähes neljä vuotta.

- 28 Viimeksi mainitut seikat ovat omiaan osoittamaan, että kyseinen työskentely on aitoa ja todellista.
- 29 Kansallinen tuomioistuin kuitenkin toteaa, että unionin tuomioistuimen työntekijän käsitteen tulkintaa koskeva oikeuskäytäntö ei sisällä rajaa, joka määriteltäisiin työajan ja vastikkeen määrän mukaan ja jonka alittuessa työskentelyä olisi pidettävä toisarvoisena ja liitännäisenä, ja että tästä osittain johtuu, että toisarvoisen ja liitännäisen työskentelyn käsite ei ole riittävän tarkka.
- 30 Tästä on palautettava mieleen, että EY 234 artiklassa tarkoitettulla ennakkoratkaisumenettelyllä luodaan puitteet kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen väliselle läheiselle yhteistyölle, joka perustuu tehtävien jakoon niiden välillä, ja tämä menettely muodostaa välineen, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita ne tarvitsevat ratkaistakseen niiden käsiteltäviksi saatetut asiat (ks. yhdistetyt asiat C-260/00–C-263/00, Lohmann ja Medi Bayreuth, tuomio 7.11.2002, Kok., s. I-10045, 27 kohta ja asia C-259/05, Omni Metal Service, tuomio 21.6.2007, Kok., s. I-4945, 16 kohta).
- 31 Yksi EY 234 artiklalla perustetun tuomioistuinten yhteistyöjärjestelmän olennaisista ominaispiirteistä on se, että unionin tuomioistuin vastaa pikemminkin abstraktisti ja yleisesti sille esitettyyn unionin oikeuden tulkintaa koskevaan kysymykseen, kun taas ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen asiana on ratkaista sen käsiteltävänä oleva riita-asia ottaen huomioon unionin tuomioistuimen vastauksen (ks. asia C-162/06, International Mail Spain, tuomio 15.11.2007, Kok., s. I-9911, 24 kohta).
- 32 Niiden seurausten tarkastelu, jotka työsuhteelle ominaisten – erityisesti tämän tuomion 27 kohdassa mainittujen – seikkojen kokonaisuudella voi olla Gencin tekemän palkkatyön aitouden ja todellisuuden toteamiselle ja siis hänen asemalleen työntekijänä, kuuluu kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan. Ainoastaan kansallinen tuomioistuin nimittäin tuntee suoraan pääasian tosiseikat ja voi siis parhaiten suorittaa tarvittavat tarkastukset.

- 33 Ensimmäiseen kysymykseen on vastattava edellä esitetyn perusteella, että henkilö, joka on pääasian kantajan tilanteen kaltaisessa tilanteessa, on päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu työntekijä, kunhan kyseessä oleva palkkatyö on aitoa ja todellista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tarkistaa tarvittavat tosiseikat arvioidakseen, onko sen käsiteltävänä olevassa asiassa kyse tällaisesta työstä.

Toinen kysymys

- 34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tällä kysymyksellä pääasiallisesti sitä, voiko päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu turkkilainen työntekijä vedota ETY:n ja Turkin väliseen assosiaatiosopimukseen perustuvaan vapaata liikkuvuutta koskevaan oikeuteensa, kun tarkoitusta, jonka vuoksi hän saapui vastaanottavaan jäsenvaltioon, ei enää ole, kun hänen oleskelunsa jatkumiseen tämän valtion alueella ei liity muita suojattavia etuja ja kun mahdollisuutta jatkaa siellä vähäistä työskentelyä ei voida pitää riittävänä perusteena sille, että kyseinen kansalainen pysyy mainitun valtion alueella.
- 35 Aluksi on huomattava, että koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt toisen kysymyksen viittaamalla ”pätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun turkkilaiseen työntekijään”, se on perustanut mainitun kysymyksen lähtökohtaan, jonka mukaan tässä asiassa Genc täyttää kyseisessä määräyksessä asetetut edellytykset, eli hän paitsi on työntekijä myös kuuluu laillisille työmarkkinoille ja työskentelee säännönmukaisesti.
- 36 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden ensisijaisuudesta jäsenvaltioiden sisäiseen oikeuteen nähden sekä päätöksen N:o 1/80 6 artiklan kaltaisen määräyksen välittömästä oikeusvaikutuksesta seuraa, että jäsenvaltio ei voi yksipuolisesti muuttaa Turkin kansalaisten asteittaista integroimista vastaanottavan jäsenval-

tion työmarkkinoille koskevan järjestelmän sisältöä (ks. mm. asia C-1/97, Birden, tuomio 26.11.1998, Kok., s. I-7747, 37 kohta ja asia C-188/00, Kurz, tuomio 19.11.2002, Kok., s. I-10691, 66 kohta).

- 37 Jäsenvaltiot eivät siis voi soveltaa toimenpidettä, joka koskee Turkin kansalaisen oleskelua niiden alueella ja voi haitata tällaiselle kansalaiselle unionin oikeudessa nimenomaisesti annettujen oikeuksien käyttöä.
- 38 Kun Turkin kansalainen täyttää päätöksen N:o 1/80 määräyksessä asetetut edellytykset ja on tästä syystä jo laillisesti integroitunut johonkin jäsenvaltioon, tällä ei ole enää oikeutta rajoittaa näiden oikeuksien soveltamista, sillä muutoin kyseisellä päätöksellä ei olisi tehokasta vaikutusta (ks. mm. em. asia Birden, tuomion 37 kohta ja em. asia Kurz, tuomion 68 kohta).
- 39 Erityisesti on todettava, että oikeuksien, jotka Turkin kansalaisilla on päätöksen N:o 1/80 nojalla, käytölle ei ole asetettu mitään edellytystä, joka liittyy syyhyn, jonka perusteella heille on alun perin annettu maahantulo- ja oleskeluoikeus vastaanottavassa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti asia C-237/91, Kus, tuomio 16.12.1992, Kok., s. I-6781, 21 ja 22 kohta ja asia C-294/06, Payir ym., tuomio 24.1.2008, Kok., s. I-203, 40 kohta).
- 40 Näin ollen on katsottava, että päätöksen N:o 1/80 6 artiklan mukaan turkkilaisen työntekijän oikeus päästä vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoille ja tätä oikeutta vastaava oikeus oleskella tässä valtiossa eivät riipu olosuhteista, joissa kyseinen työntekijä on saanut siellä maahantulo- ja oleskeluoikeuden.

- 41 Kansallinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että Gencin oleskelun jatkumista Saksassa ei voida perustella millään suojattavalla edulla eikä myöskään mahdollisuudella jatkaa vähäistä taloudellista toimintaa.
- 42 Tästä on riittävää palauttaa mieleen, että oikeuksiin, jotka päätöksessä N:o 1/80 myönnetään kyseisessä päätöksessä määrätty edellytykset täyttävälle Turkin kansalaisille, voi olla ainoastaan kahdenlaisia rajoituksia: joko turkkilaisen siirtolaisen oleskelu vastaanottavan jäsenvaltion alueella merkitsee hänen oman käyttäytymisensä takia todellista ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai kansanterveydelle saman päätöksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla tai asianomainen on poistunut kyseisen valtion alueelta merkittäväksi ajaksi ilman perusteltua syytä (ks. vastaavasti asia C-453/07, Er, tuomio 25.9.2008, Kok., s. I-7299, 30 kohta).
- 43 Edellisessä kohdassa mainittujen rajoitusten tyhjentyvyys joutuisi kyseenalaiseksi, jos kansalliset viranomaiset voisivat asettaa kyseessä olevan henkilön oleskeluoikeudelle lisäedellytyksiä, jotka koskevat etujen, joilla oleskelu voidaan perustella, olemassaoloa tai työn luonnetta (ks. vastaavasti asia C-337/07, Altun, tuomio 18.12.2008, Kok., s. I-10323, 63 kohta).
- 44 Toiseen kysymykseen on vastattava edellä esitetyn perusteella, että päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu turkkilainen työntekijä voi vedota ETY:n ja Turkin väliseen assosiaatiosopimukseen perustuvaan vapaata liikkuvuutta koskevaan oikeuteensa, vaikka tarkoitusta, jonka vuoksi hän saapui vastaanottavaan jäsenvaltioon, ei enää ole. Kun tällainen työntekijä täyttää kyseisen 6 artiklan 1 kohdassa määrätty edellytykset, hänen oikeudelleen oleskella vastaanottavassa jäsenvaltiossa ei voida asettaa lisäedellytyksiä, jotka koskevat etujen, joilla oleskelu voidaan perustella, olemassaoloa tai työn luonnetta.

Oikeudenkäyntikulut

45 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Henkilö, joka on pääasian kantajan kaltaisessa tilanteessa, on assosiaation kehittämistä 19.9.1980 tehdyn, Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella perustetun assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu työntekijä, kunhan kyseessä oleva palkkatyö on aito ja todellista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tarkistaa tarvittavat tosiseikat arvioidakseen, onko sen käsiteltävänä olevassa asiassa kyse tällaisesta työstä.
- 2) Päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu turkkilainen työntekijä voi vedota Euroopan talousyhteisön ja Turkin väliseen assosiaatiosopimukseen perustuvaan vapaata liikkuvuutta koskevaan oikeuteensa, vaikka tarkoitusta, jonka vuoksi hän saapui vastaanottavaan jäsenvaltioon, ei enää ole. Kun tällainen työntekijä täyttää kyseisen 6 artiklan 1 kohdassa määrättyt

edellytykset, hänen oikeudelleen oleskella vastaanottavassa jäsenvaltiossa ei voida asettaa lisäedellytyksiä, jotka koskevat etujen, joilla oleskelu voidaan perustella, olemassaoloa tai työn luonnetta.

Allekirjoitukset